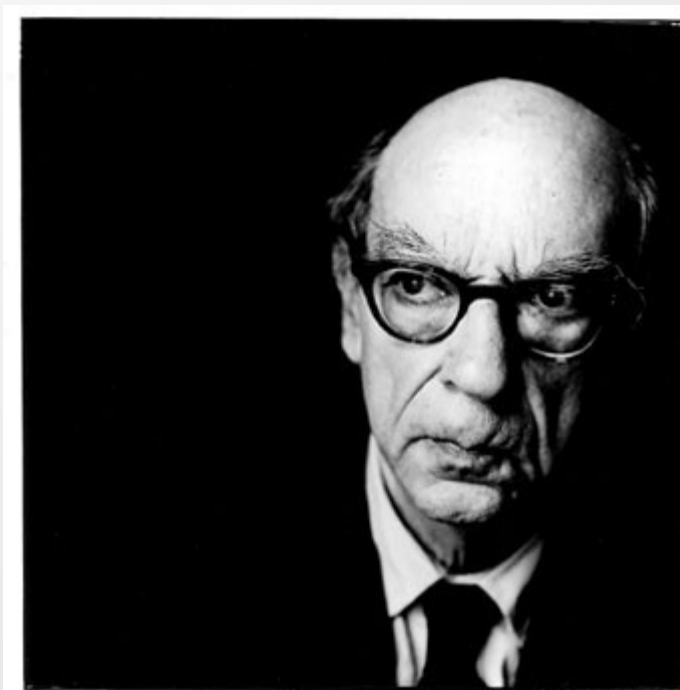

Isaiah Berlin

Kdo je liberál?

- ten, kdo věří ve svobodu
- od klasického k sociálnímu liberalismu

Berlinova filosofie

- nejen politická filosofie, ale i filosofie poznání a sociálních věd
- kritika pozitivismu
- historie idejí

Dva pojmy svobody

- negativní svoboda
- pozitivní svoboda
- ústup do vnitřní pevnosti
- seberealizace
- Sarastrův chrám
- úsilí o společenské postavení
- svoboda a suverenita

Dva pojmy svobody

- **negativní svoboda**
- pozitivní svoboda
- ústup do vnitřní pevnosti
- seberealizace
- Sarastrův chrám
- úsilí o společenské postavení
- svoboda a suverenita

Negativní svoboda

- nezasahování/nevměšování
- prostor svobody nemůže být neomezený
- mnohost lidských cílů
- ad Mill:

Dva pojmy svobody

- negativní svoboda
- **pozitivní svoboda**
- ústup do vnitřní pevnosti
- seberealizace
- Sarastrův chrám
- úsilí o společenské postavení
- svoboda a suverenita

Pozitivní svoboda

- kdo mi vládne, kdo mi říká, co ne/mám dělat?
- touha být svým pánem (autonomie)
- argument kluzkého svahu
- vyšší a nižší já

Dva pojmy svobody

- negativní svoboda
- pozitivní svoboda
- **ústup do vnitřní pevnosti**
- seberealizace
- Sarastrův chrám
- úsilí o společenské postavení
- svoboda a suverenita

Ústup do vnitřní svobody

- osvobození se od žádostí: stoický ideál
- asketické popření sebe sama X svoboda

Dva pojmy svobody

- negativní svoboda
- pozitivní svoboda
- ústup do vnitřní pevnosti
- **seberealizace**
- Sarastrův chrám
- úsilí o společenské postavení
- svoboda a suverenita

Seberealizace

- racionální je to, co odpovídá nutnosti věcí
- poznání osvobozuje
- dějiny a postupný růst

Dva pojmy svobody

- negativní svoboda
- pozitivní svoboda
- ústup do vnitřní pevnosti
- seberealizace
- **Sarastřův chrám**
- úsilí o společenské postavení
- svoboda a suverenita

Sarastrův chrám

- svoboda jako racionální řízení sebe sama
- existence jednoho pravého řešení
- vláda expertů

Dva pojmy svobody

- negativní svoboda
- pozitivní svoboda
- ústup do vnitřní pevnosti
- seberealizace
- Sarastrův chrám
- **úsilí o společenské postavení**
- svoboda a suverenita

Úsilí o společenské postavení

- potřeba být uznáván
- touha po uznání není touhou po svobodě
- organický blud

Dva pojmy svobody

- negativní svoboda
- pozitivní svoboda
- ústup do vnitřní pevnosti
- seberealizace
- Sarastrův chrám
- úsilí o společenské postavení
- **svoboda a suverenita**

Svoboda a suverenita

- revoluce: touha po kolektivním řízení sebe sama
- suverenita lidu v. suverenita jednotlivců
- potřeba práv a hranic svobody

MacCallumova kritika Berlina

Triadický koncept svobody:

- X je (není) osvobozen od Y, aby mohl dělat (nedělat, stát se, nestát se) Z

Proměnné:

- X (aktér, subjekt svobody), Y (omezení, vměšování, překážka), Z (cíl, účel)

Negativní v. pozitivní svoboda

- X: NS – individuum X PS – i kolektivita
- Y: NS – jen vnější omezení X PS – i vnitřní
- Z: NS – cokoliv, co jednotlivec může chtít X PS – jen něco, co je racionální, autentické, ctnostné

Monismus v. pluralismus

- harmonizace a slučitelnost hodnot
- zdrojem intelektuálního a citového uspokojení

X

- jde o metafyzickou chiméru...
- ospravedlňuje tyrany...

Monismus v. pluralismus

- neslučitelnost hodnot
- uskutečnění jedněch obětováním druhých
- nutnost volby
- pluralismus je pravdivější a humánnější

Monismus v. pluralismus

- konflikt mezi hodnotami usměrňován tak, aby nedošlo k extrémům utrpení
- pluralismus argumentem pro svobodu
- je pluralismus relativismem?

Monismus v. pluralismus

- konflikt mezi hodnotami usměrňován tak, aby nedošlo k extrémům utrpení
- pluralismus argumentem pro svobodu
- je pluralismus relativismem?

(Gray)

- hodnoty nelze srovnávat na základě jejich celkové hodnoty
- hodnotový pluralismus se nesnaží učinit všechny formy dobra souměřitelnými
- není ale relativismem, ani subjektivismem
- kritika hodnotového pluralismu (Gaus)